

פרשת כי תצא

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור, ויקחו אליך פרה אדומה תמימה, אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על (יט, ב)

ברש"י: לפיכך כתב בה חקה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה. חז"ל אמרו במסכת יומא (יד ע"א), שאפילו שלמה המלך, החכם מכל אדם, בסה להבין את טעמה של מצוה זו, ולא עלתה בידו, וכפי שהעיד על עצמו ואמר: "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני" (קהלת ז, כג). ומכל מקום יש לשאול, מנין ידעו חז"ל שכוונת שלמה המלך היתה דוקא למצות פרה אדומה, אולי כוונתו היתה למצוה אחרת הנחשבת לחק?

ואומר רבנו בחיי, כי התבות "והיא רחוקה" עולות בגימטריא לשלש מאות ארבעים ואחת, בדיוק כמנין הגימטריא של התבות "פרה אדומה". ועוד מובא על כך בגמרא במסכת ראש השנה (כא ע"ב): "בקש קהלת להיות כמשה, יצאה בת קול ואמרה לו: 'וכתוב ישר דברי אמת' (קהלת יב, י) ולא קם בישראל נביא עוד כמשה" וכו'.

כלומר, שלמה המלך רצה להיות כמשה רבנו, לדעת ולהבין את טעמה של מצות פרה אדומה, אבל בת קול יצאה ואמרה לו שהדבר אינו אפשרי, כי כתוב "ישר דברי אמת", והאמת כי אין כמשה רבנו, ולא תוכל להגיע לדרגתו ולהבין את טעמה של פרה אדומה.

יש להבין, מדוע הדגישה בת הקול בדבריה, כי הכתוב אומר "ישר דברי אמת", הלא די היה לומר "ולא קם בישראל נביא עוד כמשה", ומכך שלמה כבר היה מבין כי הדבר נשגב מבינתו? אלא, הכתוב אומר (יט, יז):

"ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת", וראשי התבות לטמא מעפר שרפת החטאת הן למשה. כאן רמזה התורה כי רק למשה התגלה טעמה של מצות פרה אדומה.

וכשבקש שלמה המלך להבין אף הוא את הטעם, סבר כי הוא מסגל לכך, כי ראשי התבות הללו מרכיבות גם את שמו: שלמה. לפיכך יצאה בת קול ואמרה לו: "וכתוב ישר דברי אמת", כלומר את האותיות הללו נתן לדרש רק בצורה ישרה, ואל לך להפוך את הסדר.

מקור: הרב שלמה לזונשטיין שליט"א